T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK YAYIN ETİĞİ KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönerge, bilimsel araştırma, çalışma, yayın ve faaliyetlerde uyulması gereken etik kurallarını ve akademik yayın etiği kurulunun görev, yetki ve mesuliyetleri ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek maksadıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu yönerge,

a) Üniversite mensuplarınca yapılan veya üniversite ile ilişkisine bakılmaksızın kişilerce yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca akademik unvanların elde edilmesi aşamasında ve sonrasında yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel faaliyetler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma ve yayın etiği konularını,

b) Yüksek lisans veya doktora öğrenciliği sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

c) Üniversite mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayınla ilgili yayın etiği meselelerini,

ç) Üniversite mensuplarınca biyomedikal araştırmalarda kullanılacak deneklerde ve ekoloji ile ilgili çalışmalarda yapılan etik ihlallerini ihtiva eder.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge 2547 sayılı Kanunun 24'üncü, 42'nci ve 65'inci maddeleri ile Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

a)Üniversite: Kastamonu Üniversitesini,

b)Rektör: Kastamonu Üniversitesi Rektörünü,

c)Senato: Kastamonu Üniversitesi Senatosunu,

d)Birim: Kastamonu Üniversitesine bağlı Enstitü, Fakülte, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu ve Merkezlerini,

e)Mensup: Kastamonu Üniversitesi akademik personeli ve öğrencilerini,

f)Etik Kurul: Kastamonu Üniversitesi, Yayın Etiği Kurulunu,

g)Başkan: Kastamonu Üniversitesi, Yayın Etiği Kurulu Başkanı'nı,

h)Başkan Yardımcısı: Etik Kurulun başkana yardımcı olmak üzere seçtiği Etik Kurul üyesini,

i)Üye: Kastamonu Üniversitesi, Yayın Etiği Kurulu üyesini,

j)Etik Kurul Sekretaryası: Etik Kurulun yazışmalarını yürütmekle ve belgelerini muhafaza etmekle yükümlü sekretaryayı,

İKİNCİ BÖLÜM
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

Madde 5 – (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:
a) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini, grafiklerini veya eserlerini sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmak,
b) Sahtecilik: Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayınlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemek veya değiştirmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek,
c) Çarpıtma: Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamak, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,
ç) Tekrar yayım: Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,
d) Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde, uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan çok sayıda yayın yaparak akademik sınav ve terfilerde ayrı eserler olarak sunmak,
e) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı olan kişileri yazarlar arasına dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini yayım sırasında veya sonraki baskılarda eserden çıkarmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,

(2) Diğer etik ihlal türleri şunlardır:
a) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek,
b) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,
c) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,
ç) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak,
d) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,
e) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,
f) Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak,
g) İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Olarak Değerlendirilemeyecek Haller

Madde 6 - (1) Bir başkasının özgün üslup ve ifadesinin aynen kullanmamak şartıyla, anonim bilgilerin, bilim alanlarının temel bilgilerinin, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermelerin çalışmalarda kullanılması etik ihlal olarak değerlendirilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Kastamonu Üniversitesi Akademik Yayın Etiği Kurulunun Oluşumu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Etik Kurulun oluşumu

Madde 7 – (1) Kastamonu Üniversitesi Akademik Yayın Etiği Kurulu; Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Klinik Araştırmaları Yerel Etik Kurulu, Fen ve Mühendislik Bilimleri Bilimsel Araştırmalar Etiği Kurulu ve Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyelerinden profesör unvanına sahip olanlar arasından iki yıllık süreyle rektör tarafından seçilen yedi üyeden oluşur. Yukarıdaki koşulları sağlayacak yeterli sayıda profesör unvanına sahip öğretim üyesinin bulunmaması durumunda diğer öğretim üyeleri Etik Kurul Üyesi olarak görevlendirilebilir.

(2) Belirlenen kurul üyeleri hakkında etik ihlalinde bulunduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar veya tespit bulunmamalıdır.

(3) Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen etik kurulu üyesinin görevi, rektörün bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer.

(4) Görev süresi biten bir üye aynı usulle yeniden seçilebilir. İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan veya en az altı ay süreyle izinli olan üyenin, üyeliği kendiliğinden sona erer. Herhangi bir sebeple boşalan üyelik için, aynı usulle yeni üye seçilir.

(5) Akademik Yayın Etiği Kurulu başkanı Rektör tarafından seçilir.

(6) Etik Kurul Başkanı kurul üyeleri arasından bir kişiyi başkan yardımcısı olarak seçer. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

(7) Yayın etiği kurulunun sekretaryası Kastamonu Üniversitesi Hukuk Müşavirliği tarafından yürütülür.

Etik Kurulun görevleri

Madde 8- (1) Akademik yayın etiği kurulunun görevleri şunlardır:

a) Etik ihlal iddialarını incelemek; inceleme kapsamında Rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,

b) İnceleme sonucunda alınan kararları rektöre sunmak,

c) Akademik, araştırma ve yayın etiği konularında muhtemel etik dışı eylemleri ortadan kaldırmak için, ilgili birim ya da kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere rektöre teklifte bulunmak.

Etik kurulun toplantı usul ve esasları

Madde 9 – (1) Akademik yayın etiği kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve karar alır. Başkanın katılmadığı toplantılarda başkan yardımcısı, yayın etiği kurulu toplantılarına başkanlık eder.

(2) Akademik yayın etiği kurulu çalışmalarını bizzat yürütür. Ancak gerektiğinde alanında uzman bilirkişilerden görüş de alabilir.

(3) Aşağıdaki kişiler etik soruşturmalarda bilirkişi ve uzman olarak görevlendirilemez:

a) İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,

b) İlgilinin kendi üniversitesinde görev yapan öğretim üyeleri,

c) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,

ç) İlgili ile aralarında husumet bulunan kişiler.

(4) İlgilinin çalıştığı bilim alanında öğretim üyesi bulunmaması halinde, en yakın bilim alanında çalışan öğretim üyeleri arasından bilirkişi görevlendirilebilir. Ayrıca etik ihlal iddiasının hukuki anlam ve kapsamına ilişkin olarak bir hukukçu bilirkişi de görevlendirilebilir. Birden fazla bilirkişi atanması halinde her bilirkişi ayrı rapor tanzim eder.

(5) Bilirkişiler dosya kendilerine ulaştığı andan itibaren en geç bir ay içerisinde konuya ilişkin raporunu kendisine gönderilen örneğe uygun olarak hazırlayıp gönderirler. Bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en çok bir ay uzatılabilir.

(6) Akademik yayın etiği kurulu üyeleri kendileriyle, kendilerinin daha önce birlikte çalışma yaptıkları kişilerle ve etik ihlalde bulunduğunu iddia ettikleri kişilerle ilgili etik ihlali iddialarının görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Etik kurula müracaat ve kurulun çalışma esasları

Madde 10 - (1) Üniversite rektörlüğüne intikal ettirilen veya bireysel şikâyetlere dayalı olarak Rektörlüğe ulaştırılan etik ihlali iddiaları inceleme yapılmak üzere akademik yayın etiği kuruluna iletilir.

(2) Söz konusu iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler akademik yayın etiği kuruluna iletilir.

(3) Her başvuru için ayrı bir dosya açılır.

(4) Yükseköğretim kurumuna gönderilen ve etik ihlal iddiası içeren şikâyet ve ihbar dilekçelerinde, kişilerin doçentlik başvuru sürecinin devam ettiğinin de belirtilmesi halinde hakkında etik ihlal iddiası bulunan kişinin devam eden bir doçentlik başvurusunun bulunup bulunmadığı hususu yükseköğretim kurumu tarafından derhal Üniversitelerarası Kurul Başkanlığından sorulur. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca devam eden doçentlik başvurusunun bulunduğunun bildirilmesi halinde iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

(5) Etik ihlali iddiası sebebiyle hakkında inceleme başlatılan kişilerden iddialara ilişkin olarak gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunmaları istenir. İlgili kişiler, savunma talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde savunmalarını vermedikleri takdirde, bu durumun savunma istem yazısında belirtilmesi şartıyla kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verebilir. Hakkında inceleme başlatılanlar, yazılı savunmalarını sunmak üzere iddiaları içeren evrakın bir örneğinin kendilerine verilmesini talep etmeleri halinde, incelemeyi yürüten Etik Kurulu tarafından savunma istenmesi yönünde bir karar alınmaksızın da doğrudan yazılı savunmalarını sunabilirler. Ancak bu halde bu kişilerden yeniden yazılı savunma istenmeden de incelemeye devam edilebilmesi için, iddiaları içeren evrakın teslimine ilişkin tutanakta, teslim tarihinden itibaren on beş gün içerisinde savunmasını vermedikleri takdirde diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verileceğinin açıkça belirtilmesi şarttır. Gerekli görülen hallerde savunma sözlü olarak da alınabilir.

(6) Alınacak kararlar, akademik yayın etiği kurulunda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve kurul üyelerince imzalanır. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır.

(7) Yayın etiği kurulunca alınan nihai kararlar inceleme raporu niteliğinde olup, bu kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere rektöre sunulur.

(8) Kurul üyeleri, uzman ve bilirkişiler yaptıkları incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamazlar.

(9) Akademik yayın etiği kurulunun inceleme sürecinde diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü yazışmalar rektörlük aracılığıyla yapılır.

(10) Etik ihlali iddiasında bulunan kişi ve kuruluşlar, müracaatları ile ilgili olarak alınan kararlar hakkında rektörlük tarafından ilgili birim ve kurumlarla birlikte bilgilendirilir.

(11) Başka kuruluşlarca yapılmış ya da yapılmakta olan inceleme ve soruşturmalar, bu düzenleme kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel oluşturmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Etik ihlal inceleme sonucunda yapılacak işlemler

Madde 11 - (1) Akademik yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yapılır.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde edilmiş ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu unvanın geri alınıp alınmayacağı hususu da ilgili Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi halinde asıl müellif, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(4) Akademik yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

(5) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Gizlilik

Madde 12 – (1) Akademik yayın etiği kurulu kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir, etik kurulun tespitleri hakkında bu yönergede belirtilen kişi ve kuruluşlar ile başvuru sahibinden başkasına bilgi verilmez.

Yeniden inceleme

Madde 13 – (1) Akademik yayın etiği kurulu daha önce incelenen ve esası hakkında bir karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan başvurularda yeniden bir inceleme yapılamaz. Bu halde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun akademik yayın etiği kurulunca tespit edilmesi şarttır.

Etik ihlallerine ilişkin kayıtlar

Madde 14 – (1) Yukarıda sayılan etik ihlal türlerinden birini gerçekleştirdiğine karar verilen kişilere ilişkin karar ve belgeler Rektörlük tarafından gizlilik ilkesine riayet edilmek suretiyle uygun bir şekilde dosyalanıp saklanır.

(2) Doçentlik sınavına başvuruda bulunan adaylar dışında kalan kişiler hakkındaki bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin şikayet ve ihbar başvuruları, iddiada bulunulan kişinin eylemi gerçekleştirdiği sırada bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumunca değerlendirilerek karara bağlanır.

Yürürlükten kaldırılan yönerge

Madde 15 - (1) 26.12.2012 tarihli ve 2012/170 sayılı Senato Kararı ile kabul edilen "Kastamonu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 16 - (1) Bu Yönerge, Kastamonu Üniversitesi Senatosu tarafından kabulü tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Rektör yürütür.